

مجموعه آیدو الخیا

۱۷ نجی سنہ

ربیع الآخر ۱۳۱۴

جزو، عدد : ۶۰

چارلس - ديقكنس

.....

انگلتزه ادبای مشهوره سندن چارلس ديقكنس ۱۸۱۲ ده لوندرده دنيايه كلشدر. ذاتاً فقير بر عائله دن اولديغي گهي هنوز اوج ياشنده ايكن پدری ده وفات ايلديگندن عادتاً لوندره قالدیرملری اوزرنده سورينهرك بيومشدر. كنديسی دائماً صميمی دوستلرينه عهد صباوت وشبابنده چكديكي سفالت وذاتی حكايه ايلردی. والدهسی ديقكنسه گون آشوری برینی (يگرمی پاره) وبررمش. چوجق بوپاره نی قطعاً خرج ايتمز و طوغریجه اسکی كتاب صانار بر صحافه وبرهرك دائماً اوجوز واستفاده ايدمه بيله جگي كتابلری آلمق ايجون صحافك نژدنده بریكدیرر ايتش. صحاف چوجغاك بو حالنه دقت ايدرك كيمك نسی اولديغنی ودرجه فقر و ضرورتلرینی تحقیق ايدر. و اوسنده بر چوجغاك اله كچن پاره نی هوسات طفلانسه نه صرف ايتموبده غداي روح عد ايتديگی آثار فكریه به حصر ايديشندن طولانی ديقكنسه فوق الغايه محبت ايدرك ينه پاره گتوردیكي بركون دير كه: «او غلم! گور يوزم، سنده چوق كتاب اوقومق اشتیاقی وار. گتوردیگك پاره ايله مطالعه یه اولان هوسکی تطیب ايدمه جك قدر كتاب آله ميورسك. بونك ايجون سگاده، بگاده منفعتلی بر چاره دوشندم. سنك بنده بریكمش ایکی شلینك وار. بوبنده تأمینات آنچه سی اوله رق تیمور باش قالسون. بنده ایسه اك بهالی كتابلر بیلورسك كه آنجق ایکی شلنه در. بوپاره نك فائضی آیده برینی ايدر. بن اویاره دن استفاده ايدر و فائضی اولان برینی مقابله نده ده سگا عاریت كتاب ویریرم. سن استرسه ك آلدیغك كتابی بریگجه ده استرسه ك بر هفتسه ده اوقور آنی گتوروب بگا اعاده ايله سار بگندیگك كتابی آلورسك. بوندن بشقه سنك كی كوچك بر

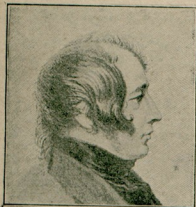
ناموسلی مشرتعه برهیده ده ویرمک استرم. سن چوقدن بری بر لغت کتابی آریوردک.
بن آنی دون اله بچوردم؛ عادتا اینانلیه جق قدر اوجوز آلام. آئیده سکا دوستلغزک
یادکاری اوله رق هدیه ایدرم. ایشته چوجقم مقاوله بی عقد ایلدک. بوندن صکره
سن خر جلفک ایله سائر آرزو ایستدیکک شیلری تدارک چالش.

دیککس، نخوتی قیرمه جق صورتده غایت صفوتکارانه برلسانله سولغش
اولان بوسوزلر اوزرینه کتابچی به بر طور معصومانده دست مصافحه بی اوزادوب
عرض تشکر ایدر. آندن صکره کنیدیسی انکلتزه اعظم ادبا و علماسنک مؤلفاتیه
ملو بر کتابخانه مالک فرض ایدرک، آرزو ایستدیک کتابلری بر تهالک فوق العاده
ایلله مطالعه مه موفق اولور.

دیککس کنیدیسی نقل ایتمشدر: مطالعه مه هوسکار اولان بر چوجغه بویه
بر خزینه معارفک اگ بیوک بر مکتب عرفاندن زیاده مفید اولدیغنی نفسمده تجربه
ایلدم. کتابچینک بگا اولان بولطفنده کی حکمتی اوزون برمدتن صکره ادراک ایلده
یگمدن، ایلک نمره سمعیدن الیمه کچن مهم بر مبلغ ایله آنک یوم مخصوصنده، بر اختیاری
تطیب ایدمه جک گوزل بر هدیه انتخاب و تقدیم ایلدم. و مروت واقعه سنک دنیاده
یرینی بولمش لطفارک اگ گوزلی اولدیغنی، حسیات قلبیه می ترجمه ایدر برلسانله
سویلدیگم زمان، اختیار دوستم بخله معافقه ایدرک یوزومی اشک محبتیه نمناک ایلدی.
آردن ایکی بچق آئی قدر مرور ایتمش ایدی که، بنمده یوم ولادتم ایدی.
اقشام اوزری اویمه کلدیگم زمان حولیده بر جوق صندوق کورددم. براز صکره والدم
النده بر مکتوب ایلله ایچرو کیره رک، کوردیگک صندوقلرک صاحبندن ایمش - دیه
اوزاندی. در حال آچوب بزم کتابچیندن اولدیغنی کورددم که، بگا شویله یازمش ایدی.
«او غم! هر فطرت علویه صاحبی نخوت و حیثیت ذاتیه سنک حامیسیدر؛ آگا
تعرض ایدلدیگنی استه مز. هر نه صورتله اولورسه اولسون محتاج اغانه اولان بر آدمه
آئی محبوب ایدمه جک صورتده بر معامله لطفیده بولمق جنایتدر. سنک کتابه
اولان ابتلاک کی گورنجه آرد آردن عالمه کک احوالی تفحصه باشلام، و بر جوجفک
میلان طفلانه سنی ینوبده اله کچن بر باره بی غذای روح عد ایلدیگی مؤلفانه حصر

ایدیشندن، آنک انتخاب ایدم جگی مسلکده ملتته باعث شرف و شان اوله جق صورتده
احراز کمال ایدم جگنی جزم ایدم . اگر بو جزم اوزرینه بشقه بولده معاملهده
بولمش و مثلاً - بن پاره استم، نهوقت جانک کتاب استرسه گل بورادن آل - دیمش
اولسه ایدم ؛ هیچ شبهه ایتم که فقرگی یوزینه اورمقله سنی بر منت آلتنده براقش
اوله جقدم . بو ایکدن خالی دگلدی ؛ یا بو منتی حکمماک اوزره سن بخله آلس
وریشی ترک ایدرک محروم لذت مطالعه اوله جق، یا خود بومعامله بی قبول ایله طریق
ذلتده ایلم خطوه بی آتمش بولنه جق ایدک . برنجی احتمال سنی برمدت مضطرب
ایدم جک ایدی . فقط ایکنجی احتمال عظمت نفسگی بنم لطف نامنی ویردیگم معنوی
خنجر ایله اعدام ایلیه جک ایدی . بو حالده بن ناقابل کفارت برجنایت ایشلمش اوله جق
ایدم . ایشته بونک ایچون ایدی که ، ایکی شیلین مسئله سنی میدانه قویوب کندیمی
معامله جی و فائض مرکب حسابنده مهارتلی بر اختیار شکلنده گوستردم . وسنیده
شبهیه دوشوردم . وسکا آلدیغک کتابلری اعاده ایله دیگریخی آلدیقه ، « اوله
کتابلر انتخاب ایدبورسک که سینه لردن بری آریوب صوران اولماشدر . بوندن
بویله ده مأمول ایتم که، سندن بشقه بریسی آریوب استه سون . اگر برکره اوقودیغک
کتابی بردها اوقومق استرسه ک امین اول که، آنلری ینه بوراده بولورسک . بو بختسز
کتابلر هیچ صائق نیلز » دیر ایدم . و آنلری اعاده ایتدیگک تاریخی بر ورقیه
قید ایله زیرینه ده (چارلس دیکنسک در) عبارده سنی یازهرق مخصوص بر رافده
حفظ ایدردم . بعض کرده بندن بر کتاب طلب ایدردک که، اسامی کتب دفترده
اسمی و بالطبع دکانده ده کندیمی بولمز ایدی . بن اوزمان سکا او کتابی « اوت
وارد . فقط سنه لرجه آرانامش مؤلفاندن اولدینی ایچون متروک کتابلریه مخصوص
اوطیه آتمیشدر . اوشاقره آرادوب بولدریرم ، یالکز بکا بر هفته قدر مساعده
ایت، هله شو بازار کوتی اله آلام » دیر ایدم . و در حال بنم گبی اوقونمش کتاب
صانان مغازه لری طولاشان قومس بوخیلرمدن اک مستعدینه امر ویره رک کتابی
بولدریر، ولو آغرنجه آتونه اولسه آلدیرر ، سن گلدیگک وقت . « آل اوغلم ! بو
کتابده تکرار اوقونق بختیار لغنه نائل اولدی . » قولیه تودیع ایدردم . ایشته اولادم !

بن سنك نم عرفانه اولان اشتهاى حريصانه گي بو صورتله تسكينه چالشدقه قلباً
او قدر ذوق، اورته حظ و مسرت طويار ايدم كه دنيا ده هيج برشي ني بو قدر متلد
ايدم من ايدى . ثروتم وارنلر يمي نمون ايدم چك درجه ده اولديني ايچون ذاتاً بن
اولديكم زمان مغازه مده موجود بولنه جق كتابلرى ، مسقط رأسم اولان نوتينغام
ادبيات مكتبنه وصيت ايلش ايدم . فقط بو وصيتمدن اوشم رده سنك قدر مستفيد اوله جق
بر شخص بولنه بيلسنه بكد امين دكلم . بوسيله سنكله عقد مقاوله ايتديكمز كوندن

چارلس . ديكنس
۲۵ ياشنده كي رسمى

بو گونه قدر استعاره واعاده ايتديك
كتابلرى سنك نامكه وصيت ايدرك
افراز ايلدم . شمدى ايسه ايكي دوست
يكديگرينك احوال قلبيه سنه تماميله وقوف
حاصل ايتقى و احدها آخرك بار منى
ويا منتندن متحصل ذاتى ايله محبوب النفس
و معيوب الفعل بولنديغلك ميدانه چيقمسى
اوزرينه ذاتاً مالك اولان بو كتابلرى كه ،
طقوز يور اون برنوع مؤلفاتدن بيك درت
يوز جلد در . يوم ولادتك يگر مى

بشنجى سنه سى مناسبيله سكا بر هديه پدرانم مقامنده تقديم ايدبورم . بو صميمي دوستك
بختيارلنى شو هديه سنك حسن تلقيسنه منوطدر .

امضا
اختيار دوستك
جيمس براؤن .

تحيه

بوندن اون اوج سنه مقدم عقد ايتمش اولديغمز ، ايكي شيلين مقاوله سى بنم يوم
وفاتمه قدر مرعى الحكم بولنديغنى اخطاره حاجت يوقدر .

*

ديكنس بوتاريخده دعاوى به متعلق غزته لردن برنده يازى يازبوردي . فقط
ايشي بك کوچ ايدى ، ابتدا غزته به مستكتب معاونى صفتيله قبول ايدلش ايدى كه ،

وظیفه‌سی هرگون محکمه‌یه کیدرک و شروع اولسان محاکمه جریان ایدن مباحثی کلمه‌سی کلمه‌سنه ضبط ایدرک غزته اداره‌سنه یتشدیرمک ایدی .

درعهده ایتدیگی خدمتک استعداد فطریسیله نسبت قبول ایتیه‌جک درجه - عادی‌ده بولندیغنی درک ایدن بو ذات حسیض مذللدن اوج اعلایه رفعته ارتقانک چاره‌سنی کشف ایلدی . بو کشف نتیجه‌سی اوله‌رق یابدیغنی شی ، لوندرده عوام ناسک صور معیشتی حقنده برقاچ مقاله مخصوصه تحریرندن عبارت ایدی . بونی منسوب اولدیغنی غزته‌ده تفرقه صورتیه نشر ایتدیرمک استدیگی حالده - غزته‌نک مسلکیله مناسبت آلدیریه‌مدیغیچون - قبول ایتدیرنجیه قدر پک چوق سرفرویه مجبور اولمش ایدی .

بر ایکی هفته بو مقاله‌لر مقابلنده اجرت مقننه‌سندن فضله اوله‌رق آلدیغنی پاره کندوسی ایچون مدار شوق اوله‌جق بر مقدارده دگلدی . فقط دیقکنس بونکله فتور گتورمدی . امید پک واسع ایدی . حتی آرهدن پک چوق وقت کچمه‌دن نشریاتنک قیمت واهیتی تقدیر اولمغه و محکمه غزته‌سنی ذی مدخل و منفعت اولانلرله دعاوی مراقبلرندن ماعدا - اله آلان بولنمز ایکن دیقکنسک مقالاتی سایه‌سنده هرکس اوقومغه باشلادی . بناء علیه دیقکنس دخی مقاله‌لرینه حیثیت قلیه‌سیله متناسب بر بدل طلب ایدرک ، غزته صاحبیه بر مدت ایچون مقاله عقد ایلدی . بو بدل ایسه هر مقاله مقابلنده بر انگلیز لیراسندن عبارت ایدی .

غزته‌نک بادی رواجی بو مقاله‌لر اولدیغنی تحقیق ایدن بشقه غزته‌لر دخی دیقکنسه مراجعتله معاونت قلیه‌سنه یاره‌شر لیرا ضمیمه عرض رغبت ایلدکارندن فقیر دیقکنس بر ایکی ساعت اتعاب ذهن ایدیورمکله گونده بش آلتی لیرا قزانمغه باشلادی . لکن اصل اشتہاری « مورینغ قرونیکل » غزته‌سنه تخصیص نشریات ایتدکدن صکره حاصل اولمشدر . شبهه یوقدرکه مشهور اولمق ایچون مقبول خواص اولان وسائطک پک بیسوک یاردیمی اولور . بوندن صکره دیقکنسده مظهریت و ثروت و شهرت آرتمغه باشلادی .

معارف غربیه ایله صورت مخصوصهده متوغل اولانلره معلومدرکه اوروپاده وْباخصوص انکلتريده خلقك رغبتنه مظهر اولان بر صاحب قلم، اوج بش آي چالیشهرق بر حکایه ترتیب ایتسه مدت عمرنده ضرورت کورمیه جك وْبلکه پك چوق زمان رفاھله عمور سورمه جك قدر نائل یسار اولور .

صمیمی دوستلرندن بریسی حکایه ایدر : برگون دیکنسندن بربری اوزرینه یومی نه قزانیورسك ؟ دیه سؤال ایلشیدم . بگا جواباً « سگا خبر ویرمهك جسارت ایدم، زیرا قزانجك مقداری حوصله تحمینكك استیعاب ایدمه یه جکی مرتبه در . احتمال که سنی قورقودر ، دیش ایدی . تکرار - قوجه بختیار آدم ! بنی قورقو - ده جق راده لوده بر قزانج ها؟ - دیمکلگم اوزرینه گولدی . فقط جواب ویرمدی . دیکنسك عائله سی پك غلبه لك ایدی . فقط کنديسنك سایه قلنده افراد عائله یسار ورفاھه مستغرق اولدقلری حالده یشادیلر .

دیکنس فرانسیزجه یلرز ایدی . اوگرنك استدیکی ، حتی پك چوق چالشیفنی حالده بر درلو اوگرنه مامشدی . پارسی اولان قائم برادری موسیو (فیلتنو) دیر ایدی که : لسان مادر زادیمی انشتمه اوگرنمگه پك چوق چالشدم . ممکن اولوبده فرانسیزجه برجهلینی طوغری تلفظ ایتدیره مدم . »

چارلس دیکنس ، ۱۸۶۵ سنه سنده یوم ولادتی شرفنه اوله رق لوندره غزته جیلری طرفندن ویریلان بر ضیافت عظماده احوال خصوصیه سنی حکایه صره سنده شو سوزلری سوبلشدر :

« وظیفهم محکمه لوده جریان ایدن دعاوینك الك مهم وْشایان عبرت قسملرینی ضبط ایله غزته اداره سنه یتشدرمك ایدی . بوایش اوقدر کوچ بر خدمت ایدی که ، تعریف ایدم . مثلاً مدعی عمومی ایله مدافعه وکیللرینك ادعا ومدافعه لرینك خلقه عینی عینته عرض ایدلسی ملتزم اولدیغندن ، الك اوافق بر سهو بگا پك چوغه مال اولوردی .

« ضرورتك درجه سنی اوگرنك استرسه گز . بوندن قیاس ایدم بیلورسكز : - صوك نفسی اتمام اوزره بولنان بر مختصر كگیر پكلرینی تجاوز ایدمه میان نور بصری

گهی - ضیاسی آنجق بر قارش قطرنده بردارنه رسم ایدن بر اداره لامبه سنک آیدینلغنده کاغذ سزلقدن گوملکمک ینلرینه ، بعضاده آوجه یازی یازدیغم واقع اولمشدر .

« اداره یه بک اوزاق پر یرده اقامت ایدردم . یاز قیش ، بورملی ، فورطنه لی ، یاغمورلی ، قارلی کجه لرده اومنیوس عربهلری اوزرنده ۲۴ کیلومتره مسافه قطع ایتکه مجبور ایدم . اویمه واصل اولدقدن بر ساعت صکره آنجق کندیمه گلوردم . روز کار ایله یوزیمه چاربان قار ، یاغمور بنی سرسام ایدردی .

« برخیلی زمان صکره لورد جون روسلک حمایه سیله عوام قار سنک مذاکراتی ضبط ایتکه باشلامش ایدم . فقط بنم گهی فقیر بر محرر ایچون فضله صندالی بولنه میه جقندن ، یازو یازمق ایچون دیز چو کمکه مجبور اولوردم . بو مجبوری دیزلرمی سقط ایتک درجه سنه یاقلاشدیر مشدی . هله لوردلر قار سنه فرستیاب دخول اولدیغم زمان ، بش آلتی ساعت آتاق اوزرنده طور مق شرفنی هیچ خاطر دن چیقارم .

« بوصورتله ضبط مذکرات بگا بر طبیعت نانیسه اولدی . حالا بوگون بیله بر مجلسده و بر ماصه باشنده اوتوروبده ، اللرمده بالتصادف ماصه نک آلتنده بولنه جق اولسه ، او حالده بریسی سوز سولیکه باشلار باشلامز اللرم بی اختیار دیزلرم اوزرنده دتر و گویا دیزمک اوستنده بر ورقاره وارم شده سویلنان سوزلری ضبط ایدیورمش گهی حرکت ایلر . »

دیفکنس بالزاق گهی حقیقیندن بر حکایه نویس ایدی . آره لرنده شو فرق واردرکه ، بالزاق جدی بر طور و مکانت مزاج ایله مخلق ، دیفکنس ایسه مزاحه مائل وشوخ مشرب ایدی .

عالمه سنه سنوی اوچ یوز بیلک انگلیز لیرامی ایراد ترکنه سبب اولان (قونفرانس) جلیق کر چکدن امثالی گورلماش مسامره لردندر . دیفکنسک عقیب وفاتنده احوال خصوصیه سی اوزرینه نشر معلومات ایدن

اوراق حوادث صرہ سندنہ (غرت دو میدی) وقتیلہ لوندرہ مخابرندن آلدینی مکتوبك آتیدہ کی فقرہ لرینی تکرار ایتشدہ کہ، مشارالہك منبع ثروتہ داتر خیلی مهم معلوماتی حاویدر .

» . . . لوندرہدہ بولندینم ائسادہ برایکی تحف جمعیتہ کیتمش ایدم . باقکڑ نہ ایچون . دیکنس بگا دیمش ایدی کہ : » بوکیجہ کلده بنی دیگلہ ! (اولیویہ طی - ویست) اسمندہ کی رومانك اٹ گوزل بر فصلنی اوقویہ جفم . اگلنورسك . »

چارلس . دیکنس
۵۸ یاشندہ کی عوام رسمی

» موافت ایدوب کیتدم .

میقات معیندن بردقیقہ اول ایدی کہ سالونہ گیردم . دیکنس بولندینی یوکسکجه بر یردن بنی کورنجه نمونیتہ دلالت ایدر بر وجه متبسمانہ اظهار ایلدی . کتابی اوکندہ کی یوکسك ما - صهك اوزرینہ قویمش ؛ قائما دیوارده کی ساعته حصر نظر ایلش ایدی . تمام بردقیقہ مرو - ریلہ میقات مقرر حلول ایدرك ساعت (چین!...) ایدنجه رومانی اوقومغه باشلادی .

» انگلیزلرك بو حالی جالب دقتدر . بوحالی شایان دقت بولمقدن زیادہ ضرب عد ایدنلر هرشیئہ نظر سطحی عطفیلہ اکثفا ایدنلردر کہ ، بوکی عاداتدن اخلاق - قومیهك حقیقتنی استنباط ایتکی دوشمنزلر . انگلیزلر ایچون بر امر مقررالایفایہ بر دقیقہ اول باشلامق نہ قدر صبرسزلق دیمك ایسہ ، بر دقیقہ صکرہ باشلامق دخی اوقدر بطاأت وقیدسزلق دیمکدر .

» هرکس کتابی الدہ طوتہرق گویا دیکنسك خطاسنی آرایورلر کی ، او

سویلد کجه حرف بحر ف گوزدن کچوردکاری حالدہ عجیبا اورایہ طویلانمقدن نہ استفادہ ایدیورلر ؟ ایشتہ بن بوکا تعجب ایدیوردم .

« کتابلرک جملہ سی بردفعہ ناک محصول تمثیلی اولدیغیچون دیقکنس بر صحیفہ ناک صوٹ کلمہ سنہ گلوبدہ از برندہ اولدینی جہتلہ بلا توقف یایراغی چویرنجہ، یوزلرجه مستمعین برالدن یایراق آچارلرک، شو حالدہ حاصل اولان شقردیہ قولاق آلدہ یرمق براز مشکلمجدر .

« بورایہ تجمعتک حکمتنی صکرمدن آکلادم . مکر دیقکنس یازدینی حکایہ یردہ اوفاق برچوجقدن برقوجہ قاریہ قدر احوالی تصویر ایتدیکی اشخاصک طورنی ، افادہ سنی ، حتی حکایہ سنده باغرتدینی حیوانلرک صداسنی بیله تقلید واجرا ایدر مش . حتی بعض دفعہ بویولده کی تقلیدلرینہ کنیدیسی بیله گولر مش .

« مستمعینہ تخصیص ایتدیکی مدتک صوٹ دیقہ سی حلول ایدر ایتمز همان کتابنی قایابی ویردی . غرابت بوراسنده درک ، او قودینی فصلی بش دیقہ صکرہ تکرار اوقوبہ جغنی اعلان ایتمی اوزرینہ بش دیقہ ظرفدہ قوجہ سالون بوشالیدی وینہ صیم صقی طولدی . بو ایکنجی طاقم ایچندہ برنجی دفعہ دہ حاضر بولنانلردن دہ ینہ برقاچ یوز کشی وار ایدی . مکر ہم دفعہ اولی ، ہم دہ دفعہ ثانیہ ایچون دخولہ المشر ایش .

« بنم گبی بر اجنبینک بو حالہ تعجب ایتماسی ممکن دگلدر . بن دہ خلق ایله جیقوب کتمک استہ مش ایدم . دیقکنس اوتوردینی محلدن توققمی اشارت ایتدیکی ایچون قالمغہ مجبور اولدم .

« دیقکنس بش دیقہ اول او قودینی فصلی بو دفعہ بشقہ بر طلاقتلہ قرائت ایتدی کہ ، اگر یوزنی گورمدن پردہ آرقه سندن استماع ایتمش اولسه ایدم ، بوفصلک بشقہ بشقہ ایکی آدم طرفدن اوقونمش اولدیغنه بحث ایدر وبالطبع بحثی دہ غائب ایلردم . صکرہ تحقیق ایتدم بر صحیفہ نی ، اگر استرسہ بش اون درلو ادا ایله اوقوبہ بیلور وهر شیوہ تکلمندن دخی بشقہ بر حلاوت حس اولنور ایش .

« سالوندن چیقدیغمز صرمدہ دائرہ مدیرینی جلب ایله او کیمجہ ناک حاصلاتی

باق نوته تبدیل ایدوب ایتدیگی صورتی. مدیر « اوت ! » جوابیله برابر بش یوز انگلیز لیرالقی بر باقی نوت ویردی. اوکیجه ناک بعدالمصرف محصول صافیسی ایش. بو مقدار دن طولانی اظهار حیرت ایتکلگم اوزرینه « بوکیجه پک ممنون دکلم . سائر کیجهلر ایرادم بونک بر بحق مثلی اولور . آمریقاده ایسه یدی بیگ دولار قزانديغیم کیجهلر پک چوق ایدی . » دیدی. حساب ایتدم اوتوز بش بیگ فرائقندن زیاده آلورمش .

چارلس دېځکنساک میليونلرله آلتونه بالغ اولان ثروتی، یازدینی حکایه لارک یتیشیله میه جک مرتبه لرده حاز لطافت اولیشندن دکلم . یالکز تألیفاتی بو صورته خلقه او قوم مقده کی مهارتندن طولاییدر. آمریقاده اون بر ماه ظرفنده ایکی میليون یوز بیگ دولار (۴۵۰ بیگ انگلیز لیراسی) قزانمشدر . دنیاده بر صاحب قلم طالعک بو سعادتیه مظهر اولمشیدر .

دېځکنس بالذات کنديسیده بونی اعتراف ایتشدر : آمریقاده قونفرانس لر ویردیگی صروده « ادبیات دینلان زاده فکر انسانک الله بر باستون اوله بیلور ؛ بر قولتی دکنگی اوله مز . » دیمشدر. ادبیاتده کی اقتداری معاصرینی اولان انگلیز ادباسنک اکثرینه فائق بولمیش و مؤلفاتی زمان حیاتنده یگر میشر اوتوزر دفعه تمثیل اولندینی گبی آلمان، فرانسر، ایتالیان، حتی روس و فلامان لسانلرینه قدر نقل ایدلمش ایکن او یوزدن اولان استفاده سی آمریقاده کی قونفرانس لر دن قزاندينی مقدارده بالغ اوله مامشدر . (۱)

کنديسی قوم دیا اوینامنی پک سور و آندن فوق الغایه متلذذ اولورمش . حتی اوند کنديسینه مخصوص برده تیاروسی اوله رق اجباسیله برلکده کینی ایچون اوینادینی گبی ، بعض تأسیسات خیریه منفعتیه اجرته اکابر قبول ایتدیگی ده اولورمش . دیرلرکه اگر بو مذاقنی قونفرانس حیاقی گبی عموم مواجهه سنده اجرا ایتسه ایش

(۱) لسانمه بو قدر فرانسر رومانی ترجمه ایدلمش ایکن انگلیز لسانه آشنا اولان اصحاب قلمز طرفندن دېځکنساک ولو بر رومانی اولسون ترجمه ایدلامسی شایان تأسفدر.

سنوی آمریقادہ کی قزاقچینک فو قندہ استفادہ ایتسی مستبعد دگلمش . چونکہ قومدیا اوینامقدمہ کی مہارتی و طورینی اجرا ایتدیگی اشخاصک ہر درلو خواصنه نمنل یولندہ کی قدرتی کیمسہدہ گورلماش مرتبہ لردہ ایش .

دیشکنس، قلوب عامہدہ پک بیوک بر حرمت و محبتی حاز ایدی . کندوسنہ انگلترہ صنوف عالیہ سنسک مؤاخذ اخلاقی و قلمنہ ایسہ عالی یہ قارشو عوامک مدافع حقوقی نظریلہ باقیلورایدی . کندوسنک بر یردن کچدیگنی گورنرلر بکدیگریہ « او کچور ! » دیرلردی . بوضمیر ایسہ اشارت اولنان شخصک کیم اولدیغنی افہامہ اک بلغ بر لساندن زیادہ تر جان اولوردی .

آئیدہ کی فقرہ دیشکنسک حرمت عامہ جہ احراز ایتدیگی مرتبہ بی تعینہ کفایت ایدرکہ، تاریخ وفاتندہ غولوا محررلرندن موسیو اوسوال یازمشدر :

« آیم تیاروسندہ بر او یون مذاکرہ و تجربہ ایدیلورکن دیشکنس دخی اورادہ کرر ایدی . انگلترہ قرالچہ سنسک کندوسنہ ہدیہ ایتش اولدیغی بر ساعتی او آرائق قوینندن چاریدیلر . اورادن جیقوبدہ اوینہ واصل اولدیغی وقت سوراق قبوسندہ مربوطی اولان پاکتلہ الینہ شو بوصلہ بی ویردیلر :

« افندی ! اقولا غفو کڑی رجا ایدرم . سزی بر عالی ہمشہری دگل ، بر فرانسز ظن ایتش ایدم . بناء علیہ ساعتکڑی اعادہ ایلہ وظیفہ می مع الحرمة ایفایہ مسارعت ایلرم . بر انگلیزک گوستردیگی شو معاملہ حرمتکارانہ بی قبولکڑ ممتنادر »

امضا

بر « بیق یوسک »

یعنی یان کسچی

دیشکنسک ایام وساعاتی و حرکات و سکناتی غایت منتظم و معین ایدی . میقات مخصوصندہ یاتار، قالقار . اعتیادنی نادر آ ترک ایلردی . قہوہ آلتی ایلہ یونچ وقتی آرمسندہ یازی یازار ایشنی اصلا تاخیر ایتزدی .

کر مہ سی ، یوریمہ سی ، اکلمہ سی بر قاعدہ مطردیہ تابع ایدی . بر ضرورت

فوق العاده الجا ايتدکجه هيچ بر عادتى بوزمازدى . فطرة غايت سخي وضعفا پرور
اوله رق ، محتاج معاونت اولانلره ، باخصوص ارباب قلدن بيجاره قالانلره چاره ساز
اولور و بعضاً مستحقنه الى الابد ضرورتدن قورتاره جق قدر ايشار مروت ايلردى .
سوابقى و چکديگي ضرورت و محنتي غايت رقت آور بر لسانله حکايه ايلردى .
ادبياتده بر طور مخصوص صاحبي اوله رق ، رومانلري ، مقاله لري ايله صنف
اعالى يه اعلان حرب ايلش و بو صنفك مخصوصاتندن اولان ريا ، منفعت شخصيه ،
عدم شفقت کي خصلتلري غايت نفرت آور بر لسان شدتله شرح و تصوير ايتمشدر .
۱۸۷۰ سنه سي اواخرنده شديد بر صفوق آله نتيجه سي اوله رق ۵۸ ياشنده
وفات ايلدي . انگليز ادباسنه مخصوص اولان [موزه تومه] نصف هيکلي وضع
ايدلمشدر .

ابوالضيا توفيق

